

JAUČIAI GANOSI LAUKE NET PER ŠALCIUS

Redakcija sulaukė įsiaudrinusių Rimšonių, Balsių kaimų gyventojų skambučių: spaudžia 10 laipsnių šaltis, pučia didelis vėjas, o rimšoniečio Stasio Ožalo jaučiai – vis dar lauke. Anot jų, kaip galima šitaip kankinti gyvulius. Juolab, kad vienas buvo įkritęs į šalia esančią upę ir kaimynams teko jį ištraukti.

Su valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos vyr. veterinarijos gydytojomis - inspektorėmis Daiva Šakenienė, Diana Vaitėkūnaitė nuvyko me į Rimšonius. Pamatėme tai, ką jau buvome girdėjusios: pulkelis jaučiu vaikščiojo po teritoriją, keletas gulėjo tvarte.

Tvarte neišmestas mėslas, šlapia, nėra né kiek pakratų. Girdyklos tuščios.

S. Ožalas teisinosi, kad tų darbų tądien dar nespėjo padaryti.

Šéryklose lauke buvo šieno, tad keletas gyvuliu grabšnojo ji.

D. Vaitėkūnaitė ir D. Šakenienė atkreipė dėmesį, jog teritorija, kur ganosi jaučiai, prieš kelias dienas (kai beveik visąlaik lijo, tik dabar nuo šalčio sustingo kalnų kalneliai raguočių išbraidžiota žemė) buvo tikra burzgalyne, ir gyvuliai braidžiojo po purvą. Teritorija nuo upės, esančios visai šalia, neužverta ir kelia pavojų.

S. Ožalas neslepė, jog vienas gyvulis buvo įkritęs į vandenį.

– Kas čia blogo, - ramiai aiškino

jis. – Ko gero, jaučiai tarpusavyje susistumdė. Ištraukėme.

Deja, ir lauke būnantiems raguočiams vonioje nepripilta vandens. Ūkininkas teisinosi dėl sugedusio boilerio, tikino vėliau pagirdysiantis. Tik kažin ar jaučiai gali iki soties atsigerti iš paprastos vonios ar visai nedidelių girdyklų tvarte. Beje, tvartas 17-kai gyvulių tikrai per ankštas.

Maisto ir veterinarijos tarnybos darbuotojos pakvietė kitądien S. Ožalą atvykti į jų tarnybą, kur bus su-rašytas protokolas dėl vandens nebuvo, netinkamų laikymo, saugos sąlygų.

Tačiau vyr. veterinarijos gydytojos atkreipė dėmesį, jog gyvuliai nėra sulysep, gan gražiai atrodo. Jos accentavo ir tai, kad jau daug metų geri gyvulių augintojai laikosi laisvo mociono, kada augintiniai gali daug juodėti. Anot jų, mésiniams jaučiamams net šaltis nekenkia. Fermų darbuotojos turi praktikos mažus veršelius laikyti šaltose patalpose – taip jie užsigrudina, neserga. O tie gyvuliukai, kurie būna šiltame tvarte, dažnai su-

AUTORĖS nuotr.: S. Ožalas tvirtino besilaikantis ekologisko gyvulių auginimo ir laisvo mociono; mésinių jaučiai po lauką anksčiau vaikščiodavo ir prie 20 laipsnių šalčio

negaluoją.

Mésinių galvijai, laikomi lauke, prieš žiemą užsiaugina storą ir tankų kailį bei poodinį riebalų sluoksnį, kuris saugo nuo šalčio ir lietaus. Jiems patinka būti lauke. Gyvuliai gali puikiai žiemoti laukose, jiems tvartai nebūtini. Svarbiausia, kad būtų pagirdyti, turėtų édalą, pastogėje iš lauke būtų sausai pakreikta.

Net giliausiai žiemą veterinarijos gydytojai ūkininkams nepataria visiškai izoliuoti gyvūnų ir laikyti juos nuolat uždarytus tvartuose – galimybė pasivaikščioti turi teigiamos įtakos sveikatingumui ir produktyvumui.

Irena SKURAUSKIENĖ

VAIKAI TURI VALGYTI SVEIKĄ MAISTĄ

Su nepriklausomybe į Lietuvą atėjo ir gausybė gražiai įpakuotų, skanių, iki tol neragautų, nematyti produktų. Jairūs energetiniai, gazuoti gérimali, kebabai, „čipsai“ ir t.t. Valgėm ir valgém (nes pridėta skonio stipriklį), vaikams davém. Storėjom, skrandžiai neretai streikavo, trūko energijos. O dar informacinių technologijų era prasidėjo: pamiršom, kas yra sportas, judėjimas, sédime ir negalime išjungti kompiuterių.

Pagaliau mūsų valdžia prabudo, kad ne viskas, kas blizga, gardu, yra sveika. Taip nuo sausio 1 d. įsigaliojo Rekomenduojamos paros maistinių medžiagų ir energijos normos, patvirtintos sveikatos apsaugos ministro įsakymu 2016 metais.

Apie tas normas, pasikeitimus darželiu, mokyklų virtuvėse kalbamés su Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centro žaliavų ir medžiagų apskaitos buhaltere Gitana ŠOSTAKAITE.

Kaip pastebėjo G. Šostakaitė, ankstesnės rekomenduojamos paros energijos ir maistinių medžiagų normos buvo patvirtintos dar prieitame šimtmetyje. Per tą laiką priimta įvairių strateginių Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO), Europos Komisijos ir Lietuvos dokumentų, įpareigojančių koreguoti gyventojų mitybą, atsižvelgiant į besikeičiančią šalyse sveikatos būklę. Per tą laiką padidėjo gyventojų antsvoris ir nutukimas, sergamumas vėžiu, cukriniu diabetu bei kitomis su mityba susijusiomis ligomis. Tyrimai rodo, kad šio laikmečio žmonės suvartoja daugiau maisto negu reikia. Tad gauna daugiau kalorijų nei išeikojama. Sulėtėjo fizinis aktyvumas, suvalgoma daugiau menkaverčio maisto, o organizmas yra vertingų maistinių medžiagų bando režime.

Atsižvelgiant į didėjantį vaikų antsvorį bei nutukimą, nuo sausio 1 d. darželiuose, mokyklose sumažintos paros energijos normos apie 200 kcal.

– Todėl, norint patenkinti vaikų maisto fiziologinius poreikius, rekomenduojama rinktis sveikatai palankius maisto produktus, turinčius mažiau sočių riebalų, cukraus, druskos ir daugiau maistinių skaidulų. Atžalos turėtų gauti daugiau daržovių, vaisių, visagrūdžių produktų, nerainiuotų aliejų, mažiau rafinuotų mil-

tų produktų, cukraus, druskos. Būtina gerti nemažai vandens.

Kaip kalbėjo G. Šostakaitė, vėlai neturi patirties, kaip maistas daro įtaką jų sveikatai. Jiems neskanu, pavyzdžiu, troškintas vištenos klotetas su morkų salotomis ir grikiais. Jiems daug patraukliau blizganties, žvilganties bulvių traškučių pakelis. Tai madinga, nes reklamose juos valgo turtingi, laimingi ir sekmingi žmonės. Tačiau keisti blogus įpročius būtina. Dar geriau – juos ugdyti nuo mažens. Tiek taip galime padėti pagrindus sveikesnei ateities kartai.

– Sveikatai palanki mityba reikalauja daugiau sąmoningumo ir indėlio – dietistų, virėjų, auklėtojų, tėvų ir visų jų bendradarbiavimo, – kalbėjo G. Šostakaitė. – Kad sveikatai palankūs patiekalai patektų ant vaikų stalų, reikia ne tik koreguoti valgiaraščius, bet ir rasti balansą tarp maisto produktų tiekėjų ir savivaldybės vaiko dienos maitinimo normos (lopšelyje – 1,23 Eur, darželyje – 1,40 Eur), nemokamo maitinimo kainų (priešmokyklinės ugdymo grypės ir 1-4 klasių mokiniai pietūs – 1,13 Eur., 5-12 klasių pietūs – 1,51 Eur.).

Kaip redakcijai sakė Pakruojo vaikų darželių direktorės Zina Radevič ir Nijolė Valienė, jų įstaigose darbar pats „sunkmetis“ – kaip paruošti sveikus maisto produktus už tokias mažas kainas, dėliojami valgiaraš-

čiai ir pan.

Direktorių pastebėjimu, téveliai supranta, jog viskas daroma jų atžalų labui ir didesnių priekaištavimų nesulaukta. Tik jos abejoja, ar namuose bus laikomasi sveikos mitybos, ar mažyliai neišsipažys traškučių, sūrelių bei kt.

„Jei vaikui namuose atsisakius sveikatai palankaus patiekalo, tévai iš spinotelės trauks saldainius, saušainius ar bėgs daryti sumuštinių, jis niekuomet ir nepamėgs sveiko maisto. Kartu su vaikais skaitykime ženklinimo etiketes, analizuokime sudėtį, atmeskime prastą maistą, ir rinkimės kokybišką bei sveikatai palankų“, - G. Šostakaitė pacitavos sveikatai palankaus maisto technologės, ekologiškų maisto produktų sertifikavimo ekspertės, mitybės specialistės ir VšĮ „Sveikatai palankus“ direktorės Ramintos Bogužienės žodžius.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba nuolat derina vaikų maitinimo nuostatų laikymą, tikrina individualiai parengtų valgiaraščių atitiktį nustatytiems reikalavimams. Minėta tarnyba bei visuomenės sveikatos centrai atlieka išorinę kontrolę.

Kaip accentavo G. Šostakaitė, suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras įstaigų dietistams, vyr. virėjoms minėtai Klausimais organizavo ketą seminarų, konferencijų.

Irena SKURAUSKIENĖ

Paštuose, pas laiškininkus kviečiame užsiprenumeruoti „Auksinės varpos“ laikraštį

NUSKAMBĖJO „DAINŲ DAINELĖ“

Praėjusių savaitę Juozo Pakalnio muzikos mokykloje surengta atranka į Lietuvos televizijos dainų konkursą „Dainų dainelė“. Nuskambėjo 14 muzikinių numerių, o ant scenos pasirodė daugiau nei 60 dainininkų ir muzikantų iš įvairių rajono ugdymo įstaigų. Muzikos mokyklos direktorė Nijolė Pupiniene tiki rajoninį turą praėjusių dainininkų sėkmę ir pasakoja, kad visas mokyklos kolektyvas intensyviai ruošiasi jau kitą savaitę vykiančiam zoniniam turui – į Pakruojo suvažiuos 5 rajonų finalininkai, kuriuos vertins ne tik vienos muzikos žinovai, bet ir ekspertai iš Vilniaus.

Kas du metus vykstanti „Dainų dainelė“ – prestižinis jauniosios karčtos muzikos konkursas. Šiemet rajoniniam turui ruošesi moksleivai iš „Atžalyno“, Linkuvos ir Žeimelio gimnazijų, „Žemynos“, Rozalimo ir Klovainių pagrindinių mokyklų, Juozo Pakalnio muzikos mokyklos, Linkuvos lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ ir Linkuvos kultūros centro. Turbūt daugiau nei dainininkai, jaudinosi juos ruošiantys mokytojai – su jaunuolais praleidę ilgas valandas renginio...

Pasirodymus vertino ir į kitą turą „kelialapius“ dalino Inga Petruskienė (komisijos pirmininkė), Radviliškio muzikos mokyklos teoretinio skyriaus vedėja, mokytoja ekspertė, Rasa Štabokienė, Kelmės Algirdo Lipeikos menu mokyklos teoretinio skyriaus vadovė, mokytoja metodininkė, Beata Pralgauskienė, Kelmės Algirdo Lipeikos menu mokyklos direktoriaus vaduotoja ugdydumi, mokytoja metodininkė ir Larisa Šiaulienė, Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos vyresnioji mokytoja.

Komisijos sprendimu, zoniniam ture pasirodys Linkuvos lopšelj – darželį „Šaltinėlis“ atstovaujantis Dmitrij Sabaliauskas, kurį dainuoti moko Daiva Kacilevičienė, akompaniatorė Arina Janeliūnienė, armonika pritarė Skaistė Poškutė, barškūčiu – Lukas Kucevičius. Kitame etape tai pat pasirodys „Žemynos“ mokyklos dainininkė Gabrielė Zenevičiūtė, komisijos sprendimui, taip pat pateko į zoninį etapą. Jos mokytoja – Jūratė Skorupskienė, akompaniatorė Rasa Vaigauskaitė. Linkuvos gimnazijos duetas – leva Kulkytė ir Toma Bučaitė, kurias moko Vaiva Klupšienė, o akompaniatoriai – Jūratė Martūzienė ir Alfredas Martūzas, taip pat pasirodys zoniniam ture. Rajono garbę taip pat vėl gins „Atžalyno“ gimnazijos vokalinis ansamblis, kurį ugdo Ingrida Tuomienė. Vaikinų akompaniatorė – Rūta Venslovienė, smuiku pritarė Jokūbas Gaška, gitaromis – Dovydas Vidzkauskas ir Marius Mitrikas.

Dainininkai, pagal konkurso reikalavimus, pristatė po vieną lietuvių liaudies kūrinį, rinkosi lietuvių kompozitoriu dainas. Skambėjo visiems gerai žinomi kūriniai – „Laukimas“, „Kelkis, mano žeme“, „Mėlynakė rasa“, Dainuokim po du!“, „Lauksi tavęs ateinant“ ir kitos.

Simona LIPSKYTĖ

J. Pakalnio muzikos mokyklos archyvo nuotraukos

Jaunuosius dainininkus vertino kompetetinga komisija, (iš kairės): Rasa Štabokienė, Inga Petruskienė, Beata Pralgauskienė, Larisa Šiaulienė

Dmitrij Sabaliauskas – mažiausias rajoninio etapo laimėtojas, armonika jam pritarė Skaistė Poškutė, barškūčiu – Lukas Kucevičius

Patikrinimas savivaldybės įmonėje

Prieš kelis mėnesius frakcija „Atsakingai už Pakruoju“ kreipėsi į savivaldybės administraciją ir „Pakruojo autotransportą“ dėl viešų pirkimų tvaros. Gavusi atsakymą, frakcija jį ivertinti prašė savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos bei Viešų pirkimų tarnybos. Vėliau tyrimo ėmėsi pati Viešų pirkimų tarnyba, dar gruodį tikrinusi įmonės dokumentus. Redakcijos žiniomis, netrukus turėtų būti paskelbtos tarnybos išvados, kuriose – ne pats geriausias bendrovės ivertinimas viešų pirkimų srityje.

Simona LIPSKYTĖ